

Vad trodde man på förr? Lektionsuppgift

I denna fil hittar ni bilder på riktiga museala föremål som en gång i tiden har använts för eller mot trolldom. För varje bild finns ett namn på föremålet och en text som kort beskriver vad den användes för. Klipp ut bild, namn och text och låt

eleverna para ihop vilka som hör ihop med varandra.

Om ni vill läsa mer om respektive föremål finns länkar till samtliga bilder med ytterligare beskrivning på sista sidan.

Bilden ovan visar en knäppkänga som är funnen i trossbotten på vinden till en 1700-talsflygel på Bisslinge gård. Att gömma skor, företrädesvis barnskor i trossbottnar, fr.a. på vinden, är en mycket spridd sed i Sverige. Det har tolkats som skydds- och lyckomagi, ev. för att det skulle bli barn i huset.

Häxkvast, eller Martoka

Dessa hängdes upp i ladugården ovanför djuren för att de inte skulle bli rivna av maran. Speciellt ovanför hästerna då de var särskilt viktiga.

Slagruta

Användes för att hitta dolda skatter, vatten, eller något annat under jorden. Om den skakar finns det något rakt under den.

Brummsticka

Kan bilda ett brummande ljud som man trodde kunde skrämma bort onda andar.

Vägtorn

Hängdes upp i hönshuset för att skydda hönsen mot till exempel rävar.

Mjölkhare, eller bjära

Ett magiskt föremål som man trodde kunde suga mjölk ur grannarnas kor och bära hem till den som ägde föremålet.

Ältsten

Bars i ett snöre kring halsen. Skyddade mot allt möjligt. Sjukdom, troll, otyg, vädret. Om man var rädd för mörkret kunde denna skydda. Nyfödda barn kunde bära den som skydd innan de var döpta.

Trollpåsar

Fylldes med olika sorters säd och frön som skydd från trolldom.

Älvsten

Hängdes upp för att skydda både människor och djur från maran.

Tätningmaterial

Föremål som vid byggandet av ett hus lades i väggar, tak och golv. Detta skulle skydda mot onda krafter, och barnkläder skulle göra så att vuxna skulle få fler barn.

Trollstenar

Kilades in i väggarna på gamla hus för att skydda mot trolldom.

Källor och mer information

Alla foton är hämtade från Nordiska museet eller Bohusläns museum, tillgängligt via Digitalt Museum: www.digitaltmuseum.se

Licens: [Erkännande-Ickekommersiell-IngaBearbetningar 4.0 Internationell \(CC BY-NC-ND 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Knäppkänga: [Knäppkänga - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Häxkvast: [Häxkvast - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Slagruta: [Slagruta - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Brummsticka: [Brummsticka - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Vägtorn: [Vägtorn - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Mjölkhare: [Mjölkhare - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Ältsten: [Ältsten - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Trollpåsar: [Trollpåse - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Älvsten: [Älvsten - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)

Tätningmaterial: [Tätning - Bohusläns museum / DigitaltMuseum](#)

Trollstenar: [Trollsten - Nordiska museet / DigitaltMuseum](#)